

چې په دې برخه کې يې د کابل ښار د څښاک پاکو اوبو د کمښت ستونزې پر حل اساسي تمرکز کړی دی. کابل د افغانستان له هغو گڼ مېشتو ښارونو څخه دی، چې په دې وروستيو کې يې تر ځمکې د لاندې اوبو ذخيرې په غير معياري ډول د اوبو را ايستلو له امله له جدي کمښت او گواښ سره مخ دي. اسلامي امارت غواړي چې دا ستونزې په اساسي ډول د پنجشیر سيند څخه د اوبو د انتقال پر مټ حل کړي، چې له يوه لوري به تر ځمکې د لاندې اوبو سرچينې بېرته تغذيه شي او په ورته وخت کې به ښاريانو ته د څښاک پاکې صحتي اوبه هم برابرې شي. اسلامي امارت پر دې سربېره د کابل ښار د غير پلاني آبادۍ د مخنيوي او د ماسټر پلان مطابق په نوي کابل ښار کې د ښاريانو د ځای پرځای کېدو پروژې ته هم ځانگړې پاملرنه کړې ده. څه موده وړاندې د رياست الوزراء د اقتصادي مرستيال له لوري د نوي کابل ښار اړوند د کابل - بگرام عمومي سړک د عملي چارو د پيل پرانيسته وشوه. د دې ترڅنگ د کابل ښار د منظمې آبادۍ په موخه په سلگونو کيلومتره نوي سړکونه ايجاد شوي، د ماسټر پلان مطابق ښاريانو ته تجارتي، استوگنيزې او شنې ساحې ورپېژندل شوې دي او د ټولو غير معياري او غير پلاني آباديو په کلکه مخنيوی شوی دی. دا ټولې هغه هڅې او اساسي پروژې دي، چې پر مټ به يې کابل ښار له پلان سره سمه پراختيا پيدا کړي او ښاريانو ته ورپېښې ستونزې به يې په اساسي ډول حل شي.

د رياست الوزراء اقتصادي مرستيال محترم ملا عبدالغني برادر اخوند په مشرۍ د اقتصادي کمېسيون نوبتي غونډه د ۱۴۰۴ لمریز کال د کب مياشتې په پنځمه نېټه په مرمېنه ماڼۍ کې ترسره شوه. په دې غونډه کې د نورو موضوعاتو ترڅنگ کابل ته د پنجشیر سيند د اوبو د انتقال په اړه د اوبو او انرژۍ وزارت پر وړاندې شوي راپور تفصيلي بحث ترسره او راپور تاييد شو. د راپور پر اساس مالي وزارت ته هدايت وشو، چې له پنجشیر سيند څخه کابل ته د اوبو د انتقال پروژې د سروې او ډيزاين لپاره د اوبو او انرژۍ وزارت ته بوديجه ځانگړې او همداراز دې له شاه و عروس بند څخه د کابل ښار شمالي برخو ته د اوبو رسونې په موخه د اوبو رسونې امارتي شرکت ته ځانگړې شوې بوديجه انتقال کړي، څو ياد رياست يې د سروې او ډيزاين عملي چارې پيل کړي. پر دې سربېره د اوبو رسونې امارتي شرکت ته هم هدايت وشو چې د (ام ډي پي) اوبو رسونې پروژې د پاتې چارو د بشپړولو لپاره خپل تطبيقي پلان مالي وزارت ته وسپاري او مالي وزارت دې د تطبيقي پلان مطابق بوديجه ورته ځانگړې کړي. د دې ترڅنگ د امارتي شرکتونو لوی رياست ته هم دنده وسپارل شوه، څو په کابل ښار کې د اوبو رسونې عمومي پروژې د سروې او ډيزاين لپاره د اوبو رسونې امارتي شرکت ته بوديجه ځانگړې کړي. اسلامي امارت واک ته له رسېدو سره سم په هېواد کې د څو کلنې وچکالۍ له امله د رامنځته شوو ستونزو اساسي حل ته جدي توجه کوي،

د اقتصادي کمېسيون نوبتي غونډه ترسره شوه

۲ صفحه

په گمرکونو کې د وارداتي تجارتي شرکتونو د ثابتې ماليې د ورکړې طرحه د تاييد وړ وبلل شوه

۳ صفحه

د افغانستان د رېل پټلۍ پروژې؛ له سيمه ييز اتصاله تر اقتصادي بدلون پورې

۴ صفحه

د اقتصادي او ټولنيزو مسايلو په برخه كې
د رياست الوزراء اقتصادي معاونيت خبري اوونيزه

مسوډې د ساختماني توکو، برېښنايي او طبي وسايلو او سامان آلاتو، نساجي، پلاستيک، لښياتو او همدارنگه د ازماينست طريقي بيا د خوراکي او کرنيزو محصولاتو اړوند دي. دې غونډې ته د اوبو او انرژۍ وزارت له لوري له پنجشير څخه کابل ته د اوبو د انتقال د پايپ لښ پروژې په اړه هم راپور وړاندې او د اقتصادي کمېسيون له لوري تاييد شو. د راپور له مخې به ماليې وزارت د يادې پروژې د سروې او ډيزاين لپاره د اوبو او انرژۍ وزارت ته بوديجه ځانگړې کړي. همداراز ماليې وزارت ته هدايت وشو، څو له شاه و عروس بند څخه د کابل ښار شمالي برخو ته د اوبو رسونې په موخه د اوبو رسونې امارتي شرکت ته ځانگړې شوې بوديجه انتقال او ياد رياست يې د سروې او ډيزاين عملي چارې پيل کړي. همدارنگه دې د اوبو رسونې امارتي شرکت د (ام ډي پي) اوبو رسونې پروژې د پاتې چارو د بشپړولو په موخه خپل تطبيقي پلان ماليې وزارت ته وسپاري او ماليې وزارت دې د تطبيقي پلان مطابق بوديجه ورته ځانگړې کړي. د امارتي شرکتونو لوی رياست ته هم هدايت وشو، څو په کابل ښار کې د اوبو رسونې پروژې د سروې او ډيزاين لپاره د اوبو رسونې امارتي شرکت ته بوديجه ځانگړې کړي. د غونډې په پای کې د يوشمېر تعقيبي موضوعاتو راپورونه هم وړاندې شول، چې په اړه يې اړوندو ادارو ته لازم هدايت وشول.

د اقتصادي کمېسيون نوبتي غونډه ترسره شوه

نوي فرصتونه په گوته کړي، چې د هر فرصت لپاره د طرحو تر تاييدۍ او منظورۍ وروسته به په اوږدمهال کې د اسلامي امارت بوديجه شاوخوا ۶۰ ميليارد افغانۍ زيات عوايد ولري. د اقتصادي کمېسيون په دې نوبتي غونډه کې د معيار او کيفيت ادارې له لوري د داخلي معيارونو لپاره جوړې شوې ۱۲ مسوډې او د ازماينست ۱۱ طريقي هم تاييد شوي. دغه

د رياست الوزراء اقتصادي مرستيال محترم ملا عبدالغني برادر اخوند په مشرۍ د اقتصادي کمېسيون نوبتي غونډه د ۱۴۰۴ لمريز کال د کب مياشتې په پنځمه نېټه په مرمينه ماڼۍ کې ترسره شوه. دې غونډې ته د ماليې وزارت د نويو عوايدي فرصتونو راپور وړاندې او تاييد شو. د راپور له مخې، ماليې وزارت په مختلفو سکتورونو کې د عوايدو د زياتوالي

(استصناع) پر بنسټ د سوداگريز مارکېټ د جوړېدو طرحې په تړاو د ټاکل شوې کمېټې راپور وړاندې شو. د راپور له مخې ياده طرحه د تاييد وړ وبلل شوه. د دې طرحې له مخې به دغه سوداگريز مارکېټ په څلورو پوړونو کې ۶۹ دوکانونه او همداراز د وسايلو لپاره جلا پارکينگ او شنه ساحه ولري.

همدارنگه د خصوصي سکتور له لوري په کابل ښار کې د کابل ښاروالۍ پر ملکيتونو په ۱۸ ساحو کې د عامه تشنابونو او په ۱۳ ساحو کې د سوداگريزو مارکېټونو او عامه تشنابونو د جوړولو په اړه پر وړاندې شوې طرحه هم بحث وشو. له بحث وروسته ټاکل شوې کمېټې ته دنده وسپارل شوه، څو د ۱۳ مشخصو شوو ځايونو له جملې د يوشمېر ځايونو په اړه د طرحې له وړاندې کوونکي شرکت سره تخنيکي او مالي بحثونه ترسره او پاتې نور ځايونه دې کابل ښاروالي د ازادې داوطلبۍ له لارې اعلان ته وسپاري. ياده کمېټه دې خپل راپور په ټاکلي وخت د پانگونې بين الوارتي کمېټې ته وړاندې کړي.

د سرپل ولايت په مرکز کې د سوداگريز مارکېټ جوړولو طرحه د تاييد وړ وبلل شوه

ترسره شوه. دې غونډې ته د سرپل ولايت د مرکز اړوند په لومړۍ ناحيه کې د ښاروالۍ پر ځمکه د شرعي عقد

د پانگونې بين الوارتي کمېټې نوبتي غونډه د ۱۴۰۴ لمريز کال د کب مياشتې په شپږمه نېټه په مرمينه ماڼۍ کې

جمع شي. دې غونډې ته په هېواد کې د بهرنيو تمویلونکو د نیمګړو پروژو په تړاو د ټاکل شوې کمېټې راپور هم وړاندې شو. د راپور له اورېدو وروسته پرېکړه وشوه، چې د یادو پروژو د هراړخیزې ارزونې او اولویت بندۍ لپاره دې ټاکل شوې کمېټه کار وکړي او خپل راپور دې په ټاکلي وخت د اقتصادي کمېسیون تخنیکي کمېټې ته وړاندې کړي. د کرنې، اوبو لګولو او مالدارۍ وزارت له لوري د ځمکو او اراضۍ د تثبیت او د سیستم عصري کولو په تړاو پر وړاندې شوې طرحه هم بحث وشو. له بحث وروسته کرنې وزارت ته سپارښتنه وشوه، چې یاده طرحه د لا غني کېدو په موخه له اړوندو ادارو سره د نظر اخیستو په موخه شریکه او نهایی شوه بڼه یې د تخنیکي کمېټې راتلونکي مجلس ته وړاندې کړي.

همدارنگه د تخنیکي کمېټې له لوري له هېواد څخه بهر ته د المونیم د صادرولو پر موضوع هم بحث وشو. د یادې موضوع د هراړخیزې ارزونې لپاره کمېټه وټاکل شوه او سپارښتنه ورته وشوه، چې خپل راپور په ټاکلې نېټه تخنیکي کمېټې ته وړاندې کړي.

په ګمرکونو کې د وارداتي تجارتي شرکتونو د ثابتې ماليې د ورکړې طرحه د تایید وړ وبلل شوه

شرکتونو د ثابتې ماليې د ورکړې طرحه د بحث لپاره وړاندې او له ارزونې وروسته د تایید وړ وبلل شوه. د دې طرحې د تطبیق په صورت کې به وارداتي تجارتي شرکتونو ته د پېرې اسانتیاوې رامنځته او بیت المال ته به په زیاته اندازه عواید

د اقتصادي کمېسیون د تخنیکي کمېټې نوبتي غونډه د روان ۱۴۰۴ لمریز کال د کب میاشتې په یوولسمه نېټه په مرمینه ماڼۍ کې ترسره شوه. دې غونډې ته د ماليې وزارت له لوري د هېواد په ګمرکونو کې د وارداتي تجارتي

اخبار اقتصادی هفته

تطبیق شش شبکه آبرسانی به ارزش ۴۰ میلیون افغانی در غور و هلمند

شبکه آبرسانی صحی در مربوطات ولسوالی‌های «فیروزکوه، مرغاب و چهارسده» ولایت غور به بهره برداری سپرده شده و کار سه شبکه دیگر در مربوطات ولسوالی «نهر سراج» ولایت هلمند آغاز شده‌اند.

دهد. این وزارت با ارسال خبرنامه به رسانه‌ها از تطبیق این تعداد پروژه‌های عام‌المنفعه خبر داده است. به گفته وزارت احیاء و انکشاف دهات از این میان سه

وزارت احیاء و انکشاف دهات از آغاز و تکمیل کار شش شبکه آبرسانی صحی به ارزش ۴۰ میلیون افغانی در مربوطات ولایت‌های غور و هلمند خبر می

بیش از ۳ هزار قیراط زمرد پنجشیر به بازرگانان داخلی به فروش رسید

خاطر نشان ساخت که استخراج زمرد در این ولایت روبه‌روز بهبود یافته و هم‌زمان تلاش‌ها برای آغاز و گسترش استخراج معادن سرب، آهن، یاقوت و بیروچ (فیروزه) نیز ادامه دارد. او تأکید کرد که مدیریت درست منابع طبیعی می‌تواند زمینه رشد اقتصاد خانواده‌ها، اشتغال جوانان و افزایش عواید امارت اسلامی افغانستان را فراهم سازد. به گفته سخنگوی مقام ولایت، در یک مزایده رسمی، ۳ هزار و ۶۵۷ قیراط زمرد تازه استخراج شده به بهای ۵۸ هزار و ۵۰۰ دالر به تاجران ملی کشور فروخته شد. این مزایده با حضور اعضای کمیته مؤلف نظارت از معادن برگزار شد. باشندگان و تاجران پنجشیر این موفقیت‌ها را نتیجه تلاش‌های رهبری مقام ولایت دانسته و خواستار تداوم روند استخراج معادن به صورت شفاف و معیاری هستند.

شفاف و قانون‌مند تأکید دارد و برنامه‌های توسعه ساحت معدنی برای بهار پیش‌رو را تشریح کرد. والی پنجشیر

مقام ولایت پنجشیر می‌گوید که، حافظ محمد آغا حکیم، والی این ولایت، بر ادامه روند استخراج معادن به گونه فنی،

د اقتصادي او ټولنيزو مسايلو په برخه کې
د رياست الوزراء اقتصادي معاونيت خبري اوونيزه

رشد ۳۳ درصدی انتقالات کالا از طریق خط آهن در افغانستان

وزارت فواید عامه اعلام کرده است که در ۱۱ ماه سال جاری میلادی، انتقالات کالا از طریق خطوط آهن افغانستان نسبت به همین مدت در سال گذشته بیش از ۳۳ درصد افزایش یافته است. محمد اشرف حق شناس، سخنگوی

وزارت فواید عامه، گفت: «از آغاز ماه حمل تا پایان ماه دلو سال ۱۴۰۴، بیش از ۵ میلیون متریک تُن کالا از طریق چهار بندر خط آهن انتقال یافته است.» او افزود که این انتقالات شامل کالاهای نفتی، غیرنفتی و سایر مواد بوده و از مسیر بندرهای حیرتان، آقینه، تورغندی و مسیر خواف-هرات انجام شده است. حق شناس تأکید کرد که پس از حاکمیت امارت اسلامی، پروژه‌های مهمی برای تقویت و توسعه شبکه خط آهن در کشور آغاز شده که برخی تکمیل شده و برخی دیگر همچنان در جریان است. این دستاورد نشان‌دهنده پیشرفت افغانستان در بخش حمل و نقل و توسعه زیربنایهای ترانزیتی است و می‌تواند به رشد اقتصادی و افزایش تجارت منطقه‌ای کمک کند.

د افغانستان د رېل پټلۍ پروژې؛ له سیمه‌یز اتصاله تر اقتصادي بدلون پورې

زاهد خان

سریزه

افغانستان چې وچه کې ایسار هېواد دی، د ریل پټلۍ پراختیا ته د اقتصادي بدلون او سیمه ییز اتصال د اساسي وسیلې په توګه ګوري. په وروستيو کلونو کې د ریل پټلۍ له لارې د انتقالاتو د پام وړ زیاتوالی ښیي چې دا سکتور ورځ تر بلې مهم کېږي. د ترانسپورت او هوايي چلند وزارت د معلوماتو له مخې، د ۱۴۰۴ کال د وري له پیله د سلواغې تر پایه پورې د هېواد د ریل پټلۍ له څلورو بندرونو څخه تر پنځه میلیونه ټنه زیات توکي انتقال شوي، چې د تېر کال د همدې مودې په پرتله ۳۳ سلنه زیاتوالی ښیي. دا شمېرې نه یوازې د اوسني وضعیت انعکاس دی، بلکې د راتلونکو لویو پلانونو له پاره هم قوي بنسټ جوړوي.

د افغانستان رېل پټلۍ فعالې او پلان شوې پروژې

اوس مهال افغانستان څو فعالې رېل پټلۍ لري چې له ګاونډيو هېوادونو سره یې نښلوي:

- **حیرتان - مزارشريف کرښه:** دا کرښه افغانستان د ازبیکستان له ریل شبکې سره نښلوي او د وارداتو او صادراتو مهم مسیر بلل کېږي.
 - **اقینې کرښه:** د ترکمنستان له لارې د مرکزي اسیا بازارونو ته لار برابروي.
 - **تورغونډۍ - هرات کرښه:** له ترکمنستان سره وصل ده او لوېدیځ افغانستان ته مهمه ده.
 - **خواف کرښه:** دا پروژه افغانستان د ایران له ریل شبکې سره نښلوي او د صادراتو له پاره ارزښتناک مسیر ګڼل کېږي.
- دغه فعالې کرښې د هېواد د وارداتو لویه برخه، په ځانګړي

ډول نفتي او غیرنفتي توکي لېږدوي او د سړک له لارې د انتقال پر پرتله ارزانه تمامېږي. سربېره پر دې د افغانستان له لارې د ریل پټلۍ ځینې پلان شوې ریل کرښې هم شته، چې لاندې ورته لنډه اشاره کوو.

د هرات - کندهار - سپین بولدک دهلیز:

د ریل پټلۍ دا کرښه له هرات څخه تر کندهار او بیا تر سپین بولدک پورې غځېږي، چې دا به د ایران او پاکستان له بندرونو سره د افغانستان مستقیم نښلون رامنځته کړي. په ۲۰۲۴ کال کې په استانا کې د قزاقستان او افغانستان ترمنځ د همدې دهلیز د جوړولو له پاره یو پروتوکول لاسلیک شو. د قزاقستان د پلاوي مشري د هغه هېواد د صدراعظم مرستیال سپریک ژمانګارین کوله. د دې هوکړې له مخې به قزاقستان د تورغونډۍ - هرات - کندهار - سپین بولدک کرښې په جوړولو کې برخه واخلي، چې هدف یې د مرکزي

د اقتصادي او ټولنيزو مسايلو په برخه کې
د رياست الوزراء اقتصادي معاونيت خبري اوونيزه

۳- د کاري فرصتونو ايجاد او سيمه ييزه وده:

د رېل پټلۍ جوړول او ساتنه زرگونه مستقيم او غيرمستقيم کاري فرصتونه رامنځته کوي. همدارنگه، د رېل پټلۍ په مسير کې د پرتو ولايتونو اقتصادي وده چټکېږي.

۴- سيمه ييز اتصال او سياسي وزن:

کله چې افغانستان د مرکزي اسيا، ايران، پاکستان او چين ترمنځ د رېل دهلېز برخه شي، نو د سيمه ييزو همکاريو په معادلو کې يې اهميت لوېږي او سياسي - اقتصادي موقف يې پياوړی کېږي.

پايله

د افغانستان د رېل پټلۍ شبکې پراختيا يوازې يوه ترانسپورتي پروژه نه ده، بلکې د هېواد د اقتصادي بدلون له پاره اساسي گام بلل کېږي. د رېل پټلۍ فعالو کړنو لا دمخه د انتقالاتو په زياتوالي کې خپل اغېز ښودلی او د رېل پلان شوي دهلېزونه کولای شي افغانستان د اسيا په يوه مهم ترانزيتي څلور لارې بدل کړي. که د سيمه ييزو همکاريو، نړيوال ملاتړ او کورني مديريت ترمنځ همغږي رامنځته شي چې د اسلامي امارت له لوري په دې برخه کې تر ډېره مؤثرې هڅې شوې دي، نو تر ۲۰۳۰ کال پورې افغانستان کولای شي د رېل پټلۍ پر بنسټ يو فعال، عايداتي او وصل شوی اقتصاد ولري.

د واخان دهلېز

ايران څو ځله اعلان کړی چې غواړي د افغانستان له لارې ځان له چين سره ونښلوي. د ايران د رېل پټلۍ اجرائيوي مشر جبار علي ذاکري موده وړاندې ويلي وو چې هېواد يې پر داسې طرحې کار کوي چې د هرات له لارې به مزار شريف او له دې ځايه به د بدخشان د واخان دهلېز له لارې له چين سره ونښلي. که څه هم دا طرحه تر اوسه د بحث تر کچې ده، خو د سيمې هېوادونو لېوالتيا ښيي چې افغانستان کولای شي د ترانزيت په برخه کې محوري رول خپل کړي.

افغانستان ته د رېل پټلۍ پروژو اقتصادي گټې

۱- د ترانزيتي عوایدو زياتوالی:

افغانستان د جغرافيوي موقعيت له امله د مرکزي اسيا او جنوبي اسيا ترمنځ لنډه لار ده. د رېل شبکې پراخېدل به د توکو د لېږد له پاره ارزانه او خوندي مسير برابر کړي او هېواد ته به د ترانزيت له درکه ميليونونه ډالر عواید راوړي.

۲- د سوداگريزو لگښتونو کمښت:

رېل پټلۍ د سپړنو په پرتله د درنو توکو د انتقال له پاره ارزانه ده. د وارداتو او صادراتو د لگښتونو کمښت به د کورنيو توليداتو سيالي زياته کړي.

او جنوبي اسيا ترمنځ ترانزيتي اتصال پياوړی کول دي.

د افغان - ترانس ريل ستره پروژه

د راتلونکو پلانونو تر ټولو مهمه پروژه د افغان - ترانس ريل پټلۍ ده، چې موخه يې د مرکزي اسيا هېوادونه د افغانستان له لارې له جنوبي اسيا سره نښلول دي. دا پروژه د ازبکستان، پاکستان او افغانستان ترمنځ د درې اړخيزو همکاريو برخه ده. د دې پروژې په عملي کېدو سره به د مرکزي اسيا مالونه د پاکستان بندرونو ته په چټک او ارزانه ډول ورسېږي. افغانستان به د ترانزيت له فيسونو، لوژستيکي خدمتونو او نورو اړونده فعاليتونو په کلني ډول ميليونونه ډالر عواید ترلاسه کړي. همدارنگه به هېواد د سيمې په يوه مهم اقتصادي دهلېز بدل شي.

د واخان دهلېز

ايران څو ځله اعلان کړی چې غواړي د افغانستان له لارې ځان له چين سره ونښلوي. د ايران د رېل پټلۍ اجرائيوي مشر جبار علي ذاکري موده وړاندې ويلي وو چې هېواد يې پر داسې طرحې کار کوي چې د هرات له لارې به مزار شريف او له دې ځايه به د بدخشان د واخان دهلېز له لارې له چين سره ونښلي. که څه هم دا طرحه تر اوسه د بحث تر کچې ده، خو د سيمې هېوادونو لېوالتيا ښيي چې افغانستان کولای شي د ترانزيت په برخه کې محوري رول خپل کړي.

اندازه	پولي واحد	پېرل	پلورل
۱۰۰۰	هندي کلداری	۱۷۴۶	۱۷۴۴
۱	انگلیسي پونډ	۸۳،۹۰	۸۴،۳۰
۱	سعودي ريال	۱۶،۹۰	۱۶،۹۱
۱	اماراتي درهم	۱۷،۴۹	۱۷،۵۲
۱	چيني ين	۹،۳۱	۹،۳۳

اندازه	پولي واحد	پېرل	پلورل
۱	امريکايي ډالر	۶۴،۲۵	۶۴،۳۵
۱۰۰۰	پاکستاني کلداری	۲۱۴	۲۱۵
۱۰۰۰	ايراني تومن	۰،۴۱	۰،۴۲
۱	اروپايي يورو	۷۳،۵۰	۷۳،۸۰
۱	روسي روبل	۰،۸۳	۰،۸۳

د بهرنيو اسعارو بيې

د کابل په شهزاده سران کې د افغانۍ پر وړاندې د بهرنيو اسعارو د نن ورځې بيې

